

реализация на идеята за южнославянското единство и просперитет на южните славяни. Българите му желаят „в името на интересите на южните славяни да придобие всичката крепост и мощ за сполуката на великата цел: южнославянското единство и засилване“ (Т. 19, с. 289).

В цикъла стихове „Бойното поле при Сливница“ (ноември, 1885) лирическият Аз на Вазов се обръща към агресора крал Милан:

Убиецо, о Каине
славянски вероломни,
по-черно злодеяние
вселената не помни!

(Т. 3, с. 13)

Пагубните военни действия имат вселенска всеобхватност, съизмерими са с безпаметството за подобно събитие.

И двата народа понасят последиците от краха на южнославянската идея в този съдбоносен за тях момент:

И брат въз брата дигна ти,
Отълчи два народа
с един завет и бъдеще,
родени за свобода?

(Т. 3, с. 13)

Крал Милан е отъждествен с библейския герой братоубиеца Каин.

В публицистичния цикъл „Ситнежи“ (София, 2 февруари 1899 – в. „Мир“, бр. 642 от 6 февруари 1899 г.) Вазов отразява визитата на крал Милан в София по повод погребението на княгиня Мария-Луиза (1870–1899). Щрихираният му тук позитивен образ е създаден вследствие на лични и непосредствени впечатления от него в общуването му с българите: „Вежлив, говорлив, остроумен, той е произвел впечатление на добър гост и на добър човек на всички, с които се е сприказвал“ (Т. 20, с. 286). Авторът държи на разпространението сред читателите на онова, което крал Милан е казал на „г. Н. И-в“ в двореца: „Дойдох самичък в България, за да опровергна мълвата, че съм бил български враг, и да докажа, че аз желая приятелството и братски сговор между българския и сръбският народ“¹ (Т. 20, с. 286). Чрез присъщата си слятост с всенародното Ние публицистът Вазов заявява:

И ние от все сърце желаем същото (Т. 20, с. 286).

Въпреки кървавата събитийност от 1885 г., публицистичният материал от 1899 г. апелира към възсъздаването на братското чувство у двата народа и духа на добросъседството.

Завършекът на този Вазов ситнеж изцяло и напълно хармонира на цитираната от автора мисъл, изказана от Тодор Икономов в книгата му „Писма за Сърбия“ (Русе, 1883 г.), рецензирана от Вазов в рубриката „Критика и библиография“ на списание „Наука“ (1883, кн. 11–12):

Българите в Сърбия и сърбите в България трябва да се считат у дома си (Т. 19, с. 439).